

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-14
Besvaras senast
2025-02-28

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2024/25:417 Åldersdiskriminering på arbetsmarknaden

Människor i åldern 55-plus har allt som oftast en stabil förankring på arbetsmarknaden. Jämfört med till exempel gruppen 15–24-åringar är det betydligt färre arbetslösa äldre. Det är inte särskilt anmärkningsvärt; de unga drabbas ofta av tillfälliga jobb och har osäkrare anknytning till arbetsmarknaden av flera förklarliga skäl, och de äldre har oftare stabila jobb där de varit under lång tid.

Men tittar man i stället på vad som händer när individer i de två grupperna förlorar jobbet ser man en tydlig skillnad till nackdel för de äldre.

Yngre som blir av med jobbet är i snitt arbetslösa runt 15 veckor, baserat på data från åren 2021–2023, medan de äldre över 55 i snitt var arbetslösa runt 70 veckor under samma år. Det är en rejäl skillnad som drabbar de äldre trots att de då också har en betydande erfarenhet med sig från tidigare anställningar.

Enligt en studie gjord av Pluskommissionen förra året är det dubbelt så stor chans att en arbetslös i åldersgruppen 55-plus får napp på en jobbsökan i Danmark som i Sverige.

Det här är siffror som manar till eftertanke. Varför sticker Sverige ut, och har lagen mot åldersdiskriminering som infördes 2009 haft avsedd effekt?

Man skulle ju kunna tänka sig att det faktum att äldre som jobbar efter pensionen genom en skatterabatt är billigare att anställa än de som ligger under pensionsåldern. Den gruppen har ökat sitt arbetskraftsdeltagande med tre gånger andelen av befolkningen, samtidigt som de äldre under pensionsåldern ser ut att ha ökat snittiden som arbetslös.

Men enligt samma studie från Pluskommissionen börjar redan 40-åringar att få betydligt färre svar på sina ansökningar än yngre. Så den nämnda skatterabatten kan inte vara hela förklaringen, och oavsett det finns det såklart också fog för att säga att fler som orkar och vill bör få möjlighet att jobba längre.

Men för dem som hamnar i arbetslöshet sent i livet kan det här orsaka stora förluster, både av inkomst, självkänsla och framtida pension, för att nämna några effekter av lång arbetslöshet, och en känsla av att vara icke önskvärd på

arbetsmarknaden.

Det blir ju också tydligt att den nya a-kassans tidigare och brantare avtrappning oproportionerligt hårt drabbar dem som är äldre och blir arbetslösa eftersom de uppenbarligen utan egen orsak har det svårare att ta sig till ett arbete igen än yngre. På så vis bidrar staten till att straffa de äldre, som många gånger hela livet har betalat till a-kassan utan att ha behövt utnyttja den tidigare.

Jag vill med anledning av ovanstående fråga statsrådet Paulina Brandberg:

Vad avser statsrådet att vidta för åtgärder för att minska problemen med åldersdiskriminering på arbetsmarknaden som drabbar dem som blir arbetslösa sent i livet?

.....

Patrik Lundqvist (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch